Miljøministeriet
Departementet

Rent drikkevand og sikker kemi
J.nr. 2021-1933
Ref. PIAGO/HEHJO
Den 8. december 2021

Høringsnotat vedr. høring af udkast til lovforslag om ændring af lov om kemikalier (Begrænsning i eller forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på befæstede eller stærkt permeable arealer)

Et udkast til lov om ændring af lov om kemikalier har været i ekstern høring fra den 13. oktober 2021 til den 17. november 2021.

Udkastet har været sendt i høring til kommuner, relevante erhvervsorganisationer, grønne organisationer m.fl. og har været lagt på Høringsportalen i høringsperioden.

Miljøministeriet har fra andre end offentlige myndigheder modtaget høringssvar fra i alt 19 høringsparter i høringsperioden.

Følgende 13 høringsparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslaget:

- Danske Anlægsgartnere
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Planteværn
- Danske Vandværker
- DANVA
- ECOstyle AS
- Evergreen Garden Care
- Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Haveselskabet
- Klarsø A/S
- Kommunernes Landsforening
- Landbrug & Fødevarer
- SBM Life Science

Følgende 6 høringsparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til lovforslaget:

- Centralorganisationernes Fællesudvalg
- Dansk Arbejdsgiverforening
- Dansk Producent Ansvar
- Forbrugerrådet Tænk
- Naturvårdsverket
- Tjellesen Max Jenne

Ud over de ændringer af udkast til lovforslaget, som Miljøministeriet selv har fundet nødvendige at foretage, er der foretaget en række strukturelle, sproglige og juridisk-tekniske justeringer. Høringssvarene har endvidere givet anledning til at specificere forhold i lovforslaget vedrørende kontrol af det påtænkte sprøjteforbud.

Miljøministeriet skal indledningsvis takke alle høringsparter for deres afgivne høringssvar.

Høringssvarene har berørt følgende punkter:

1. Det påtænkte sprøjteforbuds omfang og EU-rettens rammer derom
2. Regulering af allerede godkendte plantebeskyttelsesmidler
3. Miljøbelastning
4. Risiko for brug af ikke godkendte bekæmpelsesmidler
5. Klimabelastning (CO_2)
6. Kontrol og håndhævelse af de påtænkte sprøjteforbud
7. Glyphosat
8. Arbejdsmiljø
9. Kildeanvisning til begrebet ikke let-nedbrydelige aktivstoffer
10. Økonomi
11. Pelargonsyre på betonoverflader
12. Rottebekæmpelse ved landbrugsbygninger
13. Kommunale opgaver
14. Etablering af grundvandsparker
15. Livscyklus

I det følgende gennemgås høringssvarene ud fra de temaer, de har rejst. Miljøministeriets kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Ad 1: Det påtænkte sprøjteforbuds omfang og EU-rettens rammer derom
DANVA bemærker, at forekomsten af plantebeskyttelsesmidler i grundvandet under mange byer er sammenlignelig med situationen i landområder med intensiv landbrugsproduktion. DANVA ønsker forbud mod al ikke-erhvervsmæssig brug af plantebeskyttelsesmidler.

Danske Vandværker bemærker, at forslaget burde omfatte flere arealer og ikke kun anvendelsen på befæstede eller stærkt permeable arealer. På alle de steder, hvor plantebeskyttelsesmidler ikke er nødvendige til jordbrugs- eller andre erhvervsformål, burde det som udgangspunkt ikke være tilladt at bruge plantebeskyttelsesmidler. Dette gælder f.eks. parcelhushaver. Danske Vandværker er af den opfattelse, at der findes alternative måder at foretage ukrudtsbekæmpelse på, uden at det har en urimeligt stor økonomisk konsekvens eller anden gene for ejerne af arealerne. Danske Vandværker bemærker endvidere, at lovforslaget muligvis kunne gå videre i forhold til beskyttelse af flere private arealer, uden at det ville være i konflikt med EU-retten. Danske Vandværker ønsker en redegørelse for,

hvorfor forslaget ikke kan udbredes til at omfatte f.eks. private parcelhushaver uden at forslaget bringes i strid med EU-retten.

Fagbevægelsens Hovedorganisation bemærker, at forslaget burde afspejle andre muligheder for at bekæmpe ukrudt på sporarealer. Ukrudtsbekæmpelsen kunne således ske ved brug af andre midler eller alternative teknologier som f.eks. "Weed fighter Pro". Det anbefales, at offentlige og private sporarealer indgår i det påtænkte anvendelsesforbud i videst muligt omfang.

Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at forslaget ikke er vidtgående nok, og at anvendelsesforbuddet udgør en meget begrænset del af det samlede forbrug af plantebeskyttelsesmidler på landsplan. De ønsker, at anvendelsesforbuddet mod plantebeskyttelsesmidler til ikke-erhvervsmæssige formål bliver så restriktivt som muligt. Danmarks Naturfredningsforening finder endvidere, at materialet til lovforslaget ikke tilstrækkeligt påviser, at EU-retten er til hinder for et totalt forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler til ikke-erhvervsmæssige formål. Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at det er forudsat i aftalen mellem Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten om "Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling," at anvendelsesforbuddet skal udarbejdes så restriktivt, som det er muligt inden for EU's regler om begrænsning af plantebeskyttelsesmidler på offentlige og private arealer. Organisationen finder det ikke godtgjort, at EU-retten er til hinder for et totalt forbud til den pågældende anvendelse.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at der i udkast til lovforslaget redegøres for det påtænkte sprøjteforbuds ophæng i den politiske aftale om et sprøjteforbud mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten i aftale om 'Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling'.

Miljøministeriet bemærker endvidere, at der i udkast til lovforslaget redegøres for det påtænkte sprøjteforbuds EU-retlige baggrund i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Af rammedirektivet fremgår det, at medlemsstaterne sørger for, at der vedtages passende foranstaltninger til beskyttelse af vandmiljøet og drikkevandsforsyningerne mod plantebeskyttelsesmidlernes virkninger. En af disse foranstaltninger er beskrevet i rammedirektivets artikel 11, stk. 2, litra d, hvor det fremgår, at en af foranstaltningerne er størst mulig begrænsning eller afskaffelse af plantebeskyttelsesmiddeludbringning på og langs veje og jernbanelinjer, på stærkt permeable arealer eller anden infrastruktur i nærheden af overfladevand og grundvand, og på befæstede arealer med stor risiko for afstrømning til overfladevand eller kloaksystemer.

Miljøministeriet bemærker yderligere, at undtagelserne i udkast til lovforslaget følger af den politiske aftale om et sprøjteforbud mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten i aftale om 'Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling', hvor aftalepartierne er enige om, at et sprøjteforbud vil skulle tage højde for relevante undtagelser i forhold til f. eks. sikkerhedsmæssige hensyn, kulturarv og

bekæmpelse af invasive arter. Miljøministeriet bemærker i den forbindelse, at ministeriet under udarbejdelsen af relevante undtagelser har haft udkast til lovforslaget i høring hos relevante interessenter samt ministerier, herunder Transportministeriet om sporarealer.

Ad 2: Regulering af allerede godkendte plantebeskyttelsesmidler
Landbrug & Fødevarer finder det uhensigtsmæssigt, at der indføres et sekundært godkendelsessystem, hvor tidligere godkendelser annulleres. Såfremt der identificeres en risiko for vandmiljø eller andre forhold, bør denne håndteres i godkendelsen af midlerne og dermed påføres etiketten.

Dansk Planteværn finder det kontroversielt, at regeringen foreslår at lave et forbud mod anvendelse af produkter, som Miljøstyrelsen har risikovurderet og fundet sikre. Der ønskes, at der gives tid til, at de berørte produkter kan blive afviklet på en fornuftig måde.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at der med udkast til lovforslaget hverken indføres nye risikovurderinger, et sekundært godkendelsessystem til vurdering af plantebeskyttelsesmidler, og at bestemmelser i medfør af rammedirektivet for bæredygtig anvendelse af pesticider supplerer plantebeskyttelsesmiddelforordningens godkendelsesordning.

Miljøministeriet bemærker endvidere, at det fremgår af udkast til lovforslaget, at det miljømæssige formål med det påtænkte sprøjteforbud er beskyttelse af vandmiljøet, herunder grundvand, og at den EU-retlige baggrund for det påtænkte sprøjteforbud er artikel 11, stk. 2, litra d i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Det påtænkte sprøjteforbud vil medføre en tilbagekaldelse af aktuelle ordinære godkendelser samt aktuelle godkendelser til mindre anvendelser til brug på befæstede eller stærkt permeable arealer. Tilbagekaldelsen af godkendelsen af de midler, der vil være omfattet af det påtænkte sprøjteforbud, vil ske med fastsættelse af afviklingsfrister for henholdsvis salg, anvendelse og besiddelse af de pågældende plantebeskyttelsesmidler.

Afviklingsfristen for anvendelse vil gælde fra den 1. januar 2024 mod at anvende plantebeskyttelsesmidler på befæstede eller stærkt permeable arealer, hvis plantebeskyttelsesmidlernes aktivstoffer eller aktivstoffers nedbrydningsprodukter ikke er let-nedbrydelige. Afviklingsfristen for salg vil gælde fra den 1. januar 2023 mod at sælge plantebeskyttelsesmidler på befæstede eller stærkt permeable arealer, hvis plantebeskyttelsesmidlernes aktivstoffer eller aktivstoffers nedbrydningsprodukter ikke er let-nedbrydelige. Afviklingsfristen for besiddelse vil følge det påtænkte anvendelsesforbud gældende fra den 1. januar 2024, med hensyn til at besidde plantebeskyttelsesmidler med ikke let-nedbrydelige aktivstoffer eller deres nedbrydningsprodukter til brug på befæstede eller stærkt permeable arealer.

Hermed sikres mulighed for en passende afviklingsperiode for salg, anvendelse og besiddelse af de pågældende plantebeskyttelsesmidler, som følger plantebeskyttelsesmiddelforordningens faste praksis for afvikling af plantebeskyttelsesmidlers godkendelser.

Ad 3: Miljøbelastning

Landbrug & Fødevarer mener, at udkastet til lovforslaget vil få den modsatte effekt af det i lovforslaget forventede i forhold til miljøbelastning. Landbrug & Fødevarer finder, at metoden til at beregne plantebeskyttelsesmiddelbelastningsindikator (PBI) også er anvendelig i kontekst af ikke- jordbrugsmæssig anvendelse. Landbrug & Fødevarer finder desuden, at plantebeskyttelsesmidlers bæredygtighed ikke alene kan vurderes ud fra nedbrydelighed og henviser til, at bæredygtighed normalt vurderes ud fra både nedbrydelighed, men også ift. binding til jord, risici for sundhed, effekt på miljø, anvendt dosis og forholdsregler ved anvendelse. Alle disse forhold udelades i det nye lovudkast.

Danske Anlægsgartnere er bekymret for, at lovforslaget glemmer konsekvenserne ved den totale belastning ved anvendelse af f.eks. de let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler og anfører, at hvis man følger Miljøstyrelsens egen plantebeskyttelsesmiddelbelastningsberegner, er midler som pelargonsyre og eddikesyre op til 300 gange mere belastende for sundhed og miljø end glyphosat. Danske Anlægsgartnere finder det bekymrende, at det nye lovforslag udelukkende fokuserer på vandmiljøet og ikke den samlede belastning af sundhed og miljø, som almindeligvis anvendes til vurdering af plantebeskyttelsesmidlers belastning.

Dansk Planteværn bemærker at, PBI'en for pelargonsyre er mindst 8 gange højere end for glyphosat per anvendelse. Belastningen for miljøet vil altså stige markant ved at skifte fra glyphosat til pelargonsyre.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at det fremgår af udkast til lovforslaget, at det miljømæssige formål med det påtænkte sprøjteforbud er beskyttelse af vandmiljøet, herunder grundvand, og at den EU-retlige baggrund for det påtænkte sprøjteforbud er artikel 11, stk. 2, litra d i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Miljøministeriet lægger desuden vægt på, at der i forhold til sundhedsbelastning indgår risikovurdering af sundheden ved godkendelse af midler som pelargonsyre og eddikesyre, og at de ved korrekt anvendelse derfor er et alternativ til ikke let-nedbrydelige midler.

Ad 4: Risiko for brug af ikke godkendte bekæmpelsesmidler

Evergreen Garden Care bemærker, at et forbud mod anvendelse på befæstede eller stærkt permeable arealer kan medføre, at forbrugere ulovligt importerer eller anvender ikke autoriserede alternativer, der ikke er testede og derfor kan medføre en fare for menneskers sundhed eller en miljørisiko.

Klarsø bemærker at, der vil være en risiko for, at forbrugerne vil lede efter ikke-autoriserede bekæmpelsesmidler, herunder midler de selv blander efter vejledninger på internettet.
Der er derudover en risiko for, at forbrugerne ulovligt vil importere plantebeskyttelsesmidler fra f.eks. Tyskland, hvor udvalget af godkendte midler til privat brug er noget større end i Danmark.

Der vil også give et øget incitament for forbrugerne til ulovligt at anvende plantebeskyttelsesmidler kun godkendt til landbrugsformål.
Miljøstyrelsen bør derfor intensivere sin oplysningsaktivitet rettet mod ulovlig, uautoriseret brug af ikke-godkendte bekæmpelsesmidler samt ulovlig import af bekæmpelsesmidler.

SBM Life Science bemærker, at plantebeskyttelsesmidler til ikke-professionel brug overholder strengere godkendelsesbetingelser for at sikre en begrænset risiko for forbrugerne og miljøet. Derudover henviser SBM Life Science til, at studier viser, at forbrugerprodukter ikke er den primære trussel for grundvandskvaliteten i Danmark. SBM Life Science finder, at lovforslaget derfor ikke kan antages at ville give den ønskede miljøeffekt. SBM Life Science finder, at det påtænkte anvendelsesforbud derfor er uforholdsmæssigt i forhold til de påståede fordele ved lovforslaget, SBM Life Science bemærker at, en indførsel af strengere nationale regler for plantebeskyttelsesmidler kan have en uønsket virkning, og at det kan få forbrugere til at løse deres problemer med ulovlige løsninger som import af uautoriserede bekæmpelsesmidler eller selv fabrikere midlerne.

ECOstyle noterer sig regeringens ønske om strengere krav til anvendelse af plantebeskyttelsesmidler begrundet i risikoen for grundvandet, men påpeger, at der er risiko for, at haveejere køber plantebeskyttelsesmidler "ved stalddøren", bruger produkter fra husholdningen eller importerer udenlandske produkter. ECOstyle opfordrer myndighederne til at lave en kampagne for anvendelse af godkendte plantebeskyttelsesmidler og mod ulovlige plantebeskyttelsesmiddelanvendelser.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at det er ulovligt at købe og anvende professionelle midler, hvis man ikke er autoriseret i Miljøstyrelsens Autorisationssystem til brug af bekæmpelsesmidler og dermed har det korrekte uddannelsesgrundlag, og at det også er forbudt at sælge professionelle plantebeskyttelsesmidler til personer, der ikke er autoriserede. Miljøministeriet anfører dertil, at det er forbudt at importere plantebeskyttelsesmidler og i det hele taget at anvende plantebeskyttelsesmidler, der ikke er godkendt af Miljøstyrelsen, herunder husholdningsprodukter og hjemmeblandinger.

Miljøministeriet bemærker endvidere, at det fremgår af udkast til lovforslaget, at det miljømæssige formål med det påtænkte sprøjteforbud er beskyttelse af vandmiljøet, herunder grundvand, og at den EU-retlige baggrund for det påtænkte sprøjteforbud er artikel 11, stk. 2, litra d i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Miljøministeriet noterer sig forslagene om en kampagne og tilføjer, at der har været udført adskillige havekampagner gennem tiden for at undgå, at haveejerne bruger ulovlige plantebeskyttelsesmidler, herunder at man ikke må købe eller importere ulovlige midler. Desuden informeres der om brug af alternativer til plantebeskyttelsesmidler.

Ad 5: Klimabelastning (CO_2)

Danske Anlægsgartnere bemærker, at alternativer som gas, hedt vand eller damp kræver store mængder energi at anvende og dermed større udledning af CO_2. Da flere kommuner og forsyninger har krav om at reducere CO_2-belastning i deres udbud vedr. drift af udearealer, bliver det svært for anlægsgartnervirksomhederne at opfylde de klimamæssige reduktionskrav. Dette vil øge prisen på bekæmpelse af ukrudt som følge af det øgede antal behandlinger, der er nødvendige for at holde ukrudtet nede. Termiske metoder som gas, hedt vand eller damp og let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler kan ikke bekæmpe rodukrudt.

Miljøministeriets svar:

Miljøministeriet bemærker, at det fremgår af udkast til lovforslaget, at det miljømæssige formål med det påtænkte sprøjteforbud er beskyttelse af vandmiljøet, herunder grundvand, og at den EU-retlige baggrund for det påtænkte sprøjteforbud er artikel 11, stk. 2, litra d i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Miljøministeriet bemærker endvidere, at alternativer til ukrudtsbekæmpelse med ikke let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler kan afstedkomme en mindre stigning i klimapåvirkning. Miljøministeriet har indhentet viden om energiforbrug ved alternative bekæmpelsesmetoder og dermed også viden om klimapåvirkning. Alt efter hvilken alternativ metode, der vælges, vil der kunne være en stigning i CO_2-påvirkningen fra ukrudtsbekæmpelsen. En stigning i CO_2-udledningen i forbindelse med skift til andre bekæmpelsesmetoder vil i praksis udgøre en marginal stigning i den samlede CO_2-udledning.

Ad 6: Kontrol og håndhævelse af de påtænkte sprøjteforbud

Kommunernes Landsforening (KL) bemærker, at det ikke er beskrevet, hvilke myndigheder, der skal føre tilsyn med offentlige myndigheders og borgeres overholdelse af anvendelsesforbuddet.

DANVA og Dansk Naturfredningsforening bemærker, at forbuddet mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler på befæstede eller stærkt permeable arealer kan være svært at håndhæve.

Miljøministeriets svar:

Miljøministeriet bemærker, at høringssvarene har givet anledning til at specificere forhold vedrørende kontrol i lovforslaget.

Hertil bemærkes det, at Landbrugsstyrelsen bistår Miljøstyrelsen med at føre tilsyn hos erhvervsmæssige brugere med overholdelse af det påtænkte forbud mod anvendelse, salg og besiddelse. Landbrugsstyrelsen fører herunder også kontrol med den kommunale

anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Miljøministeriet er enige i, at det er svært at føre kontrol hos private brugere. Derfor vil håndhævelse af reglerne ske ved kontrol med forhandlere af sprøjtemidler.

Ad 7: Glyphosat

Landbrug & Fødevarer stiller sig undrende over for behovet for at forbyde glyphosat på befæstede eller stærkt permeable arealer. De er ikke bekendt med dokumentation for, at glyphosat skulle udgøre en risiko for grundvand i bynære områder. Der henvises til en redegørelse fra Naturstyrelsen fra 2013 "Afstrømning fra tagflader og befæstede arealer – Vurdering af forureningsrisici for grundvand", hvor glyphosat ikke blev vurderet da den generelle godkendelse betyder at glyphosat allerede er let-nedbrydeligt og derfor ikke relevant. Glyphosat er blevet anvendt til ukrudtsbekæmpelse i byer gennem flere årtier og til trods for det, er fund af glyphosat i GRUMO og drikkevandsboringer sjældne.

Evergreen Garden Care bemærker at, kommunal anvendelse af glyphosat er reduceret med 18pct. siden 2016. De mener på baggrund af et studie, Wesley et. al. 2013, at 77 pct.af brugerne læser etiketten. Derudover viste studiet, at andelen af tabt glyphosat fra oplandet generelt repræsenterede en brøkdel af det anvendte bekæmpelsesmiddel. Myndighederne i 160 lande har bekræftet, at glyphosat er sikkert. Afprøvningen af hus- og haveprodukter er strenge og videnskabsbaserede for at minimere risikoen for forbrugerne og miljøet. Evergreen bemærker at, ikrafttrædelsen d. 1. juli 2022 ikke er proportional og anmoder om at få mulighed for at sælge deres lagerbeholdning frem til slutningen af 2023.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at der ikke er tale om en ny risikovurdering af stoffet glyphosat, men at det påtænkte sprøjteforbud er en udmøntning af artikel 11, stk. 2, litra d i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Herved følges der op på den politiske aftale om et sprøjteforbud mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten i aftale om 'Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling'.

Miljøministeriet bemærker yderligere, at det fremgår af udkast til lovforslaget, at det er hensigten, at salgsforbuddet vil gælde fra den 1. januar 2023, at anvendelses- og besiddelsesforbuddet vil gælde fra den 1. januar 2024, og at udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse således vil følge den faste praksis for afvikling af godkendte plantebeskyttelsesmidler.

Ad 8: Arbejdsmiljø

Danske Anlægsgartnere bemærker, at det vil gå ud over anlægsgartnernes sundhed, hvis de skal udbringe let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler som pelargon- eller eddikesyre fremfor glyphosat. Ifølge trepartsaftalen om arbejdsmiljøindsatsen 21/12, 2020, skal mængden af kemiske stoffer, som anlægsgartnere udsættes for i det daglige arbejde, nedbringes. Dette skal ske gennem en systematisk brancheindsats. Danske Anlægsgartnere finder ud fra et arbejdsmiljømæssigt perspektiv derfor at anvendelse af de let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler, der indeholder syrer, ikke er et reelt alternativ til glyphosat.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at let-nedbrydelige midler som pelargonsyre og eddikesyre er godkendte bekæmpelsesmidler, og i godkendelsen indgår også hensyn til sundhed. Anvendt korrekt vil disse midler derfor være et alternativ til ikke let-nedbrydelige midler.

Ad 9: Kildeanvisning til begrebet ikke let-nedbrydelige aktivstoffer
Landbrug & Fødevarer er ikke bekendt med den specifikke definition af nedbrydelighed, som der refereres til i udkastet og i "Aftale om fortsat afvikling af brugen af plantebeskyttelsesmidler på offentlige arealer". Landbrug & Fødevarer henviser til, at der i lovforslaget refereres til Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSAs) definition om, at stoffer med en halveringstid under 10 dage er såkaldte let-nedbrydelige stoffer. I udkastet til lovforslaget omtales stoffer som ikke let-nedbrydelige, hvis halveringstiden er over 10 dage. Landbrug & Fødevarer finder, at definitionen forekommer at være relativ simpel og adskiller sig fra en opdeling, som er refereret i et litteraturstudie fra Miljøstyrelsen fra 2018.

KL anmoder om en nøjagtig kildehenvisning på EFSAs definition af stoffer med lav eller meget lav persistens.

Dansk Planteværn bemærker, at det ikke fremgår tydeligt af lovforslaget, hvad definitionen af et "ikke let-nedbrydeligt aktivstof" er, og at det ikke er en målestok, der tidligere har været anvendt i lovgivningen i Danmark. Der opfordres derfor til, at man er tydelig omkring definitionen af den nye målestok, at valget af definitionen bygger på en faglig vurdering, samt at argumentationen for valget af definition fremgår af lovbemærkningerne.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at denne kategorisering fremgår af EFSAs konklusioner vedr. aktivstoffer, f. eks. Appendix C i pelargonsyre konklusionen:
https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6813.

Miljøministeriet er bekendt med, at andre reguleringer anvender andre definitioner, men Miljøministeriet har vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at anvende den definition EFSA anvender til vurderingen af pesticidaktivstoffer.

Ad 10: Økonomi
KL bemærker, at lovforslaget formentlig vil medføre en betydelig meromkostning for kommunerne til bekæmpelse.

Klarsø bemærker, at indskrænkningen i de bekæmpelsesmidler, som vil være til rådighed for stat, regioner og kommuner samt erhvervsliv, vil resultere i øgede udgifter for disse. Lovforslaget pålægger også private forbrugere en ekstra udgift, udover at det offentliges udgifter skal dækkes via skattestigninger eller besparelser.

Landbrug & Fødevarer er uenige i de udmeldte erhvervsmæssige konsekvenser af lovforslaget, som de mener vil være mange gange dyrere. Landbrug & Fødevarer finder, at der er ca. 30.000 landbrugsbedrifter, hvilket giver en øget udgift på 100 kroner årligt per ejendom, såfremt man bruger ministeriets data kun på landbruget. Organisationen påpeger, at de 3,3 mio. kroner omtalt i lovforslaget ikke dækker de ekstra omkostninger, som nu pålægges erhvervet.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at der i udkast til lovforslaget er angivet, at det vurderes at have årlige statslige merudgifter til kommunerne på 0 til ca. 15 mio. kr., da der for kommuner, der ikke er ophørt med brug af ikke let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler kan være omkostninger ved at ændre bekæmpelsesmetode. Merudgifterne vil også fremgå i det reviderede lovforslag. Miljøministeriet bemærker, at der for private borgerne ikke er beregnet merudgifter til bekæmpelse, da de private borgerne har mulighed for at anvende andre plantebeskyttelsesmidler eller andre metoder til ukrudtsbekæmpelse og har tid til omstilling til andre metoder. Det vurderes, at omkostningerne til ændret ukrudtsbekæmpelse vil være marginale for den enkelte husstand.

Miljøministeriet bemærker endvidere, at der ved beregning af de erhvervsøkonomiske omkostninger er taget udgangspunkt i seneste registrerede forbrug af glyphosat, da det er det allermest anvendte ikke let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmiddel til bekæmpelse af ukrudt på befæstede eller stærkt permeable overflader på offentlige og private arealer, herunder erhvervsarealer. Hovedparten af glyphosat anvendes på landbrugsarealer og arealer med juletræer. Der er en residual til øvrige anvendelser, som består af forbrug under frugttræer og enkelte andre afgrøder, forbrug på offentlige arealer og forbrug på erhvervsarealer inklusiv bekæmpelse af invasive arter. Ud fra data og beregninger er forbruget af glyphosat under frugttræer med mere og på offentlige arealer fundet, og den resterende del af residualen udgøres af forbrug på erhvervsarealer. Ud fra mængden er der beregnet, hvor stort et areal, der kan behandles. Meromkostningen er fundet som forskellen mellem prisen på at behandle det fundne areal med pelargonsyre og med glyphosat.

Ad 11: Pelargonsyre og dens effekt på betonoverflader
Danske Anlægsgartnere bemærker at de syreholdige plantebeskyttelsesmidler ikke kan anvendes på betonfliser ifølge Betonvarekontrollen, Teknologisk Institut. Syrer kan nedbryde beton på kort tid, dog afhænger grad og tid af syrekoncentrationen og betontype. I praksis betyder dette, at syreholdige plantebeskyttelsesmidler ikke kan bruges på fortove, indkørsler med mere der indeholder betonsten eller naturlige kalksten.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at der er tale om svage syrer. For pelargonsyre-midlerne er pH-værdien mellem 4,0 og 7,6, for eddikesyre-midlerne lidt lavere mellem 2,8 og 3,3. For midler med både pelargonsyre og maleinhydrazid er pH-værdien mellem 6,1 og 8,3. Såfremt pH-værdien for nogle af midlerne med pelargon- og eddikesyre vurderes at være så lav, at det kan give skader på betonfliser, vil det således være muligt at anvende alternative midler med neutral pH-værdi.

Ad. 12 Rottebekæmpelse ved landbrugsbygninger
Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymret for konsekvenserne af et forbud mod glyphosat på befæstede eller stærkt permeable arealer. Glyphosat er vigtigt for erhvervet for at kunne lave en effektiv ukrudtsbekæmpelse rundt om bygninger og stalde. Glyphosat er væsentligt ift. skadedyrsbekæmpelse af f.eks. rotter, hvor det er vigtigt med rene gårdspladser og renhed langs væggene ved driftsbygninger. Rotter er et stigende problem for landbruget, og forslaget om forbud mod glyphosat vil reducere mulighederne for at fjerne levestederne for rotterne og derved forringe bekæmpelsen. For nogle produktionsgrene f.eks. ægproduktion, kan det have store konsekvenser for salmonellaindsatsen mv.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at ukrudt langs vægge ved driftsbygninger kan bekæmpes med andre godkendte plantebeskyttelsesmidler end glyphosat, ligesom det kan bekæmpes ved mekanisk behandling eller med gasbrænding, såfremt der ikke er brandfare.

Ad 13: Kommunale opgaver
Haveselskabet bemærker, at invasive arter som pileurt er en stor trussel mod vores natur samt biologiske mangfoldighed, og at det ikke kan overlades til private haveejere alene at være ansvarlige i forhold til den slags problemer. Haveselskabet ønsker derfor, at bekæmpelsen bliver en kommunal opgave på linje med rottebekæmpelse og at haveejerne skal kunne få professionel hjælp med henblik på bekæmpelse af invasive plantearter på egen grund.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at det med det påtænkte sprøjteforbud fortsat vil være muligt for private haveejere at rekvirere professionel hjælp til bekæmpelse af invasive arter i haver og på andre arealer.

KL har tidligere anmodet om miljøministeriets hjælp til lovgivning, som giver kommunerne mulighed for at vedtage områdebaserede forbud mod anvendelse af plantebeskyttelsesmidler i parcelhushaver og lignende ikke-erhvervsmæssige anvendelser. KL foreslår derfor, at lovforslaget suppleres af et redskab til kommunerne til at indføre områdebaserede forbud over for ikke-erhvervsmæssig anvendelse i de områder, hvor kommunen vurderer, at der er behov for beskyttelse.

Miljøministeriets svar:
Miljøministeriet bemærker, at det påtænkte sprøjteforbud er en udmøntning af artikel 11, stk. 2, litra d, i rammedirektivet for en bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler. Herved følges der op på den politiske aftale om et sprøjteforbud mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten i aftale om 'Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling'.

I forhold til den målrettede beskyttelse på sårbare områder, så har kommunerne i dag mulighed for at indgå frivillige aftaler eller påbud til de konkrete parter. Den målrettede områdebeskyttelse indgår i den igangværende kortlægning af udfordringer for grundvand.

Ad 14: Etablering af grundvandsparker

Dansk Naturfredningsforening påpeger behovet for at etablere grundvandsparker for at sikre den fremtidige drikkevandsforsyning og skabe de bedste rammer for naturen. De imødeser revisionen af plantebeskyttelsesmiddelstrategien og ønsker tiltag, der kan skabe de nødvendige rammer for grundvandsparker.

Miljøministeriets svar:

Miljøministeriet bemærker, at ønsket ligger ud over den politiske aftale om et sprøjteforbud mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten i aftale om 'Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling'.

Ad 15: Livscyklusvurdering

Danske Anlægsgartnere foreslår, at der gennemføres en livscyklusvurdering inkl. vurdering af arbejdsmiljøet ved anvendelse af glyphosat, de let-nedbrydelige plantebeskyttelsesmidler og termiske alternativer for at sikre, at der i fremtiden anvendes de mest bæredygtige metoder og midler til bekæmpelse af ukrudt på befæstede og stærkt permeable arealer.

Miljøministeriets svar:

Miljøministeriet bemærker, at ønsket om livscyklusvurderinger ligger ud over den politiske aftale om et sprøjteforbud mellem regeringen, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Enhedslisten i aftale om 'Miljøinitiativer i grønne byer og en hovedstad i udvikling'.

I forhold til energi har Miljøministeriet indhentet viden om alternative bekæmpelsesmetoders energiforbrug og dermed også viden om klimapåvirkning. Alt efter, hvilken alternativ metode der vælges, vil der kunne være en stigning i CO2-påvirkningen fra ukrudtsbekæmpelsen. En stigning i CO2-udledningen i forbindelse med skift til andre bekæmpelsesmetoder vil i praksis udgøre en marginal stigning i den samlede CO2-udledning.